

Frigivelse af arealer på minivådområdekortet

**Oktober
2026**

Etablering af minivådområder er en del af den kollektive indsats, der skal nedsætte udledning af kvælstof til vores vandmiljø og dermed forbedre vandmiljøet.

Fra **5. oktober til 26. oktober** åbner Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø for, at kommuner kan frigive arealer til at etablere minivådområder forud for ansøgningsrunden i 2026. Lods ejere eller udtagningskonsulenter kan anmode kommunerne om at frigive specifikke arealer, hvis lodsejer ønsker at placere et minivådområde på arealet.

Kommuner har mulighed for at frigive arealer, der som udgangspunkt er reserveret til de store kommunale vådområdeprojekter. I dette faktaark kan du læse mere om, hvilke arealer, der er tale om, og hvordan du gør.

Hvilke arealer kan frigives?

Både lodsejer, udtagningskonsulent og kommune skal være opmærksom på, at det kun er arealer, der er klassificeret som opland til lavbund i ådal, der kan frigives til minivådområder. De fremgår i kortet markeret med farverne:

- Lysegrøn (betinget egnede)
- Lysegul (betinget potentielt egnede)

Arealer klassificeret som lavbund i ådal (røde arealer) er ikke egnet areal til minivådområder og kan derfor ikke frigives.

Kortet kan findes under "Minivådområder" og hedder "Minivådområdekort 2026 før høring".

[Se kortet her](#)

Sådan kan kommunen vurdere, om arealer kan frigives

Kommuner skal inddrage den lokale trepart i beslutningen om at frigive et areal på udpegningskortet. Derefter kan kommunen indsende en anmodning om frigivelse af arealet til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Det skal sikre, at der ikke etableres minivådområder på arealer, der enten afvander til et stort vådområde, hvor der er planlagt et stort vådområde, eller hvor der vurderes at være et godt potentiale for et stort vådområde.

Udtagningskonsulenter også indsende frigivne arealer til Styrelsen.

I denne ansøgningsrunde kan udtagningskonsulenter også selv udarbejde polygoner til frigivelse og fremsende GIS-filen til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Hvis de enkelte udtagningskonsulenter vil påtage sig denne opgave, skal de aftale det med den relevante kommune. Udtagningskonsulenten skal stadig have godkendt frigivelsen af det gældende areal hos kommunen og sende godkendelsen med til Styrelsen. Kommunerne kan også fortsætte med at varetage opgaven med at tegne polygonet til frigivelse og selv indsende det til Styrelsen.

Hvornår kan kommunerne frigive arealerne?

Kommunerne kan efter en konkret vurdering godkende, at arealet bliver frigivet til et minivådområde. Kommunen eller udtagningskonsulenten skal oplyse Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om beslutningen inden 26. oktober.

Vi opfordrer til, at kommuner og udtagningskonsulenter sender anmodningen om frigivelse af arealer så tidligt som muligt i processen, så vi har mulighed for at kvalitetssikre filerne, inden de skal bruges til kortet. Indsendes filen den sidste uge, inden fristen udløber, kan vi ikke garantere, at frigivelsen af arealet kan komme med. Det skyldes, at vi kan opdage fejl i polygonerne, som vi ikke kan nå at rette.

Hvordan skal kommunerne og udtagningskonsulenterne indmelde arealer til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø mellem den 5. oktober og 26. oktober?

Hvis du som medarbejder i en kommune ønsker at indsende ændringer, skal du fremsende én polygon for hvert område, du ønsker at ændre. Svaret skal sendes i en mail med en GIS-fil (enten shape- eller MapInfo-format), og det skal fremgå af filen hvilket koordinatsystem og projektion, det er tegnet i. Hvis du som udtagningskonsulent ønsker at indsende ændringer, skal du gøre det på samme måde som kommunen. Du skal blot vedlægge kommunens godkendelse af frigivelsen af de gældende arealer. Det skal i anmodningen fremgå tydeligt hvilket areal eller arealer der er godkendt til at blive frigivet. Det kan f.eks. gøres ved at sætte et skærmbillede ind eller vedhæfte GIS-filen i mailkorrespondancen med kommunen

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø ser helst, at hver kommune eller udtagningskonsulent sender én fil. Hvis der er flere polygoner, der skal frigives, kan polygonerne sendes i samme fil. Indeholder polygonet røde arealer, ændres status ikke for disse (se før og efter billeder på næste side).

Når en kommune eller udtagningskonsulent indsender en mail med GIS-fil, betragtes dette som et høringssvar på, at reservede arealer inden for det indtegnede område vil kunne frigives til etablering af minivådområder. Det er ikke nødvendigt for kommunerne at supplere dette med et skriftligt svar. Udtagningskonsulenterne skal dog vedhæfte kommunens godkendelse.

Høringssvar skal sendes til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs Kort & GIS kontor på GISanalyser@sgav.dk med emnet "Høringssvar til Minivådområder 2026".

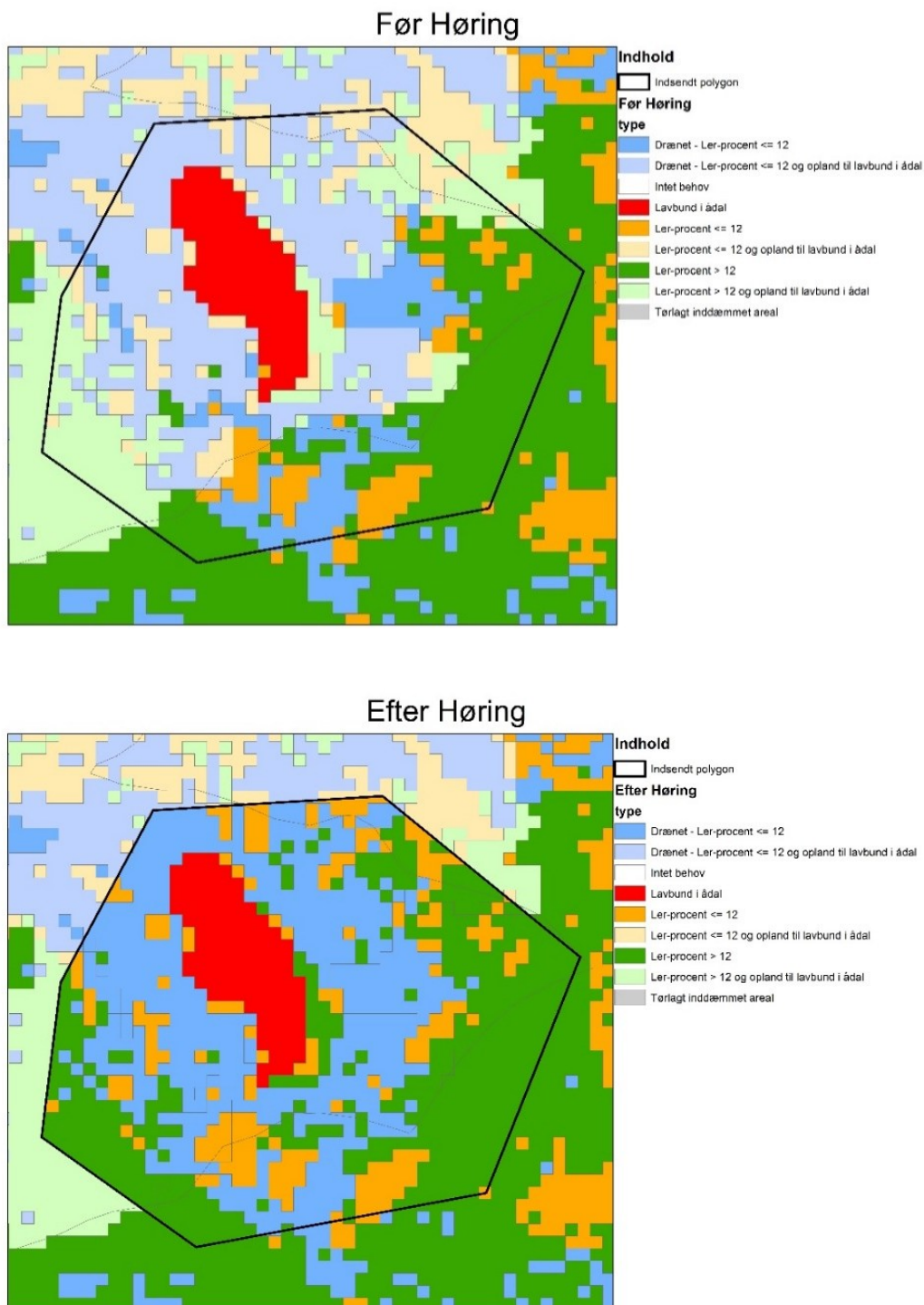
[Data om minivådområder kan ses på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs MiljøGIS](#)

[For at hente data ind i eget system kan data findes på vores geo-server](#)

Du skal klikke på laget "Minivådområdekort 2026, før høring".

Når høringsperioden er slut, udarbejder Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø en analyse, hvor de betinget egnede arealer ændres til egnede arealer, inden for det ønskede polygon. Vi forholder os ikke til, om den indsendte polygon er korrekt. Vi gennemfører dermed alle ændringer i den indsendte polygon og kun inden for polygonen.

Før og efter billede som følge af indmeldelse af areal

Om minivådområder og deres effekt for vandmiljøet

Minivådområder virker ved at afbryde dræn og lede drænvandet gennem et konstrueret vådområde, der omdanner nitrat til frit kvælstof.

Etablering af minivådområder er en del af den kollektive indsats, sammen med f.eks. store vådområder, der skal nedsætte udledning af kvælstof til vores vandmiljø. På udpegningskortet, som er en

oversigt over, hvor man kan anlægge minivådområder, er der arealer, der er klassificeret som opland til lavbund i ådal.

Disse arealer er som udgangspunkt forbeholdt de store vådområdeprojekter. Arealerne kan dog frigives, hvis den respektive kommune vurderer, at det på grund af de lokale forhold ikke er oplagt at gennemføre et stort vådområdeprojekt på det pågældende område. Derfor kan minivådområder i det pågældende område være et mere hensigtsmæssigt virkemiddel for at fremme den samlede kollektive indsats.

For at minivådområder er både effektive og omkostningseffektive, skal de placeres i deloplande, hvor der er behov for kvælstofreduktion, og hvor der er egnede arealer med en betydende afstrømning af lokalt dannet drænvand. Minivådområder er generelt ikke egnede til anvendelse på lavbund i ådale, fordi der i ådalene ofte strømmer grundvand fra et større vandopland, og her vil det ofte være en bedre idé at anlægge et stort vådområde.

På udpegningskortet til minivådområder 2026, kan du nu se klassificering af alle arealer uagtet indsatsbehovet i den pågældende kystvandgruppe. Lodsejere og udtagningskonsulenter bør derfor være opmærksomme på, hvilke af kystvandgrupperne som konkret har et indsatsbehov som følge af vandplanerne.

Se mere her i [MiljøGIS her](#).

Udpegningskortet er tilgængeligt i miljøgis. Kortet hedder "Minivådområdekort 2026, før høring".

Om udpegningskortet og arealklasserne på kortet

Udpegningskortet er lavet for at kortlægge, hvor der umiddelbart er størst potentiale for at etablere henholdsvis vådområder og minivådområder.

Udpegningskortet skal sikre, at der ikke etableres minivådområder i oplande, der afvander direkte til lavbund i ådale, hvis der er potentiale for at gennemføre et vådområdeprojekt i stedet.

Landbrugsarealer med over 12 % ler i jorden antages at være egnede drænoplande til et minivådområde. Arealer med et lerindhold på under 12 % klassificeres som potentielt egnede, da der her skal foretages mere dybdegående undersøgelser af, om der er tale om lokalt dannet drænvand. De egnede og potentielt egnede arealer er yderligere differentieret i arealer, der er opland til lavbund i ådal, og arealer, der ikke er opland til lavbund i ådal.

Arealer, der er klassificeret som egnede eller potentielt egnede, men som samtidig er opland til lavbund i ådal, klassificeres i udpeg-

ningskortet som "betinget egnede" eller "betinget potentielt egnede". For disse arealer kan placering af et minivådområde blive et alternativ til reetablering af vådområde i ådale, hvis kommunen på nuværende tidspunkt ved, at dette ikke er muligt.

De klassificerede arealer på udpegningskortet er:

- egnede (grønne)
- betinget egnede (lysegrønne)
- potentielt egnede (gule)
- betinget potentielt egnede (lysegule)
- ikke egnede (lavbund i ådal eller kulstofrig jord udenfor ådal) (røde)
- ikke klassificeret (grå) til etablering af minivådområder.

Sammenhængende arealer på mere end 3 ha uden for ådale med kulstofrig jord (>6 % C) er udtaget af ordningen. Disse arealer er indarbejdet i kategorien "Ikke egnede" (de røde arealer). Der gælder således de samme bestemmelser for placering af minivådområder i forbindelse med denne arealtype, som der gør for lavbund i ådale.

Bemærk, at udpegningskortet ikke længere viser en forventet kvælstofeffekt ved et minivådområde på 1 hektar. Vi har benyttet det nye retentionskort til at udarbejde udpegningskortet. Effektberegning pba. det nye retentionskort er fortsat under opsætning, og det har derfor ikke været muligt at implementere en forventet kvælstofeffekt i kortet der udstilles på miljøgis. I det nye udpegningskort fremgår regionens gennemsnitlige nitrat udledning til kyst med drænvand i stedet for en beregnet effekt af et minivådområde.

Der er tale om et GIS-baseret screeningsværktøj, og derfor er der usikkerhed forbundet med kortlægningen. Kendskab til lokale forhold er derfor vigtige at tage højde for, og det er derfor, at det nu bliver muligt for lodsejere og udtagningskonsulenter at anmode kommunerne om at frigive arealer, som på kortet er klassificeret som opland til lavbund i ådal.

[Læs mere om kortlægningen i Aarhus Universitets redegørelse](#)